

Motion om Stockholms stads stöd i återuppbyggnaden av Ukraina

Motion av Dennis Wedin (M), Jan Jönsson (L), Jonas Naddebo (C) och Nike Örbrink (KD)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Dennis Wedin (M), Jan Jönsson (L), Jonas Naddebo (C) och Nike Örbrink (KD) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionärerna föreslår att Stockholms stad signerar vänortsavtalet med Kiev, och inrättar en praxis att förvaltningar och bolag donerar utrustning som inte längre behövs i verksamheten till återuppbyggnaden av Ukraina.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden, Stockholms Stadshus AB, Beredskapslyftet, Blågula bilen, Nordic Ukraine Forum och Ryssland ut ur Ukraina.

Exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret avstår från att svara då dem bedömer att de inte berörs av motionens innehåll. Beredskapslyftet och Blågula bilen har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret hänvisar i sitt svar till att staden idag stödjer Ukraina genom en rad insatser och engagemang samt anser att man för att säkerställa nytta och effektiv hantering av resurser bör anta en inställning till att avvara materiel och utrustning till Ukraina utefter kommunicerade behov från ukrainska städer.

Arbetsmarknadsnämnden har inga synpunkter på förslaget, noterar att staden inte har några existerande vänortsavtal samt framhåller att all hjälp måste utgå ifrån mottagarens önskemål och behov.

Fastighetsnämnden ser att möjliga bidrag är begränsade till exempelvis tillfälliga bygglösningar eller verktyg, samt att en samordning bör ske centralt.

Kulturnämnden hänvisar till den statliga kompetensen i bistandsfrågor och ser positivt på stadens engagemang inom lagens ramar.

Socialnämnden anser att frågan bör avgöras på stadsövergripande nivå samt att man kan medverka om detta införs, men betonar behovet av tydliga former och säkerhet för dem som levererar utrustning till Ukraina.

Utbildningsnämnden ser möjligheter i att donera utrustning som annars skulle skrotas, men anser att återbruk prioriteras i första hand för att minska klimatpåverkan och kostnader. Donationer kräver lösning för transportfinansiering och bör samordnas centralt, exempelvis via Stocket återbruk.

Stockholms Stadshus AB stödjer stadens insatser för att stärka Ukrainas motståndskraft och återuppbyggnad. Koncernen betonar juridiska utmaningar och att vänortsavtal inte nödvändigtvis är den mest effektiva stödformen. Stadens agerande bör samordnas med regionen och nationella myndigheter samt utgå från Ukrainas uttryckta behov.

Nordic Ukraine Forum stödjer motionens båda förslag samt uppmanar Stockholm att som en del i att visa respekt för Ukrainas suveränitet och identitet framgent i sina officiella dokument och kommunikation använda det ukrainska namnet Kyjiv (eller den internationellt vedertagna formen Kyiv), istället för Kiev som följer det ryska uttalet av stadens namn.

Ryssland ut ur Ukraina stödjer båda förslagen och betonar att vänortsavtalet måste omsättas i konkret handling. Staden bör informera medborgarna om sitt stöd till Ukraina och säkerställa att inga upphandlingar omfattar varor eller tjänster från Ryssland.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Den 24 februari 2022 inledde Ryssland sin fullskaliga invasion av Ukraina. Det olagliga, oprovocerade och orättfärdiga angreppskriget utgör ett allvarligt brott mot folkrätten och FN-stadgan och hotar den internationella rättsordningen. Vi har i Stockholm visat ett tydligt och konsekvent stöd för Ukraina och det ukrainska folket.

Det är en styrka att vi har en så bred uppslutning i både kommunfullmäktige och i stadens nämnder och bolagen i arbetet med att stödja Kyjiv. Det ger stabilitet och trovärdighet i arbetet framåt och med relationerna med Ukraina.

Kriget pågår med oförminskad styrka, och fram till att tiden är möjlig att underteckna det tidsbegränsade avtal mellan Stockholm och Kyjiv avseende medverkan i

återuppbyggnaden av den ukrainska huvudstaden, är vi överens om att arbetet med att stödja landet ska fortgå. Detta görs i enlighet med gällande lagstiftning och med utgångspunkt från de faktiska behoven som finns i landet. Arbetet med att inventera möjligheterna att avvara utrustning och materiel som kan bidra till Ukraina pågår löpande.

Staden har ett nära samarbete med Kyjiv i frågor som rör civil beredskap, utbildning och vattenförsörjning. Staden är drivande i flera projekt tillsammans med ukrainska partners, bland annat inom avfallshantering, kultur och hamnutveckling.

I september 2025 beslutade kommunfullmäktige att donera två UV-reningsanläggningar till Ukraina via Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och EU:s civilskyddsmekanism. Donationen är ett konkret uttryck för solidaritet i handling. Rent vatten är avgörande både för människors hälsa och för Ukrainas civila motståndskraft.

Stödinsatser riktas också till de ukrainare som sökt skydd i Stockholm. Staden erbjuder utbildning, språk, samhällsorientering, hälsofrämjande aktiviteter och stöd till etablering på arbetsmarknaden. För fjärde året i rad arrangeras dessutom sommarkollo för barn och unga från Ukraina, en välkommen paus från vardagen i ett krigsdrabbat land.

Sammanfattningsvis agerar Stockholm redan i den riktning motionärerna efterfrågar. När tiden är så är möjlig kan vi underteckna avtalet, och fram till dess ska staden med oförminskad kraft fortsätta stödja landet på det sätt som efterfrågas och är möjliga.

Bilaga

Motion om Stockholms stads stöd i återuppbyggnaden av Ukraina, dnr KS 2025/348-2

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner och Andréa Hedin (båda M) och borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra

Rysslands invasionskrig av Ukraina har idag pågått i snart fyra år. Europa och Sverige befinner sig i ett av de allvarligaste säkerhetspolitiska lägena sedan det andra världskrigets slut. Ryssland har visat sig vara villigt att ta stora politiska och militära

risker samt har visat prov både på brutalitet och uthållighet. Nu mer än någonsin behöver vi hjälpas åt för att öka stödet till Ukraina.

För att stödja Ukraina föreslår vi två konkreta åtgärder i motionen:

Stockholms stad bör omedelbart aktivera det vänortsavtal som tagits fram mellan Stockholms stad och Kiev, det är solidaritetshandling, men innebär också att staden hjälper till med kompetens i samband med Kievs återuppbyggnad.

Stockholms stad bör inrätta en praxis för våra förvaltningar och bolag att regelbundet inventera, samla ihop och donera utrustning till återuppbyggandet av Ukraina.

Det är välkommet att det staden redan vid några tillfällen har donerat utrustning till Ukraina. Vi menar dock att ännu mer kan göras och att stadens förvaltningar och bolag regelbundet och strukturerat bör inventera vilken utrustning som kan doneras för att hjälpa Ukraina.

Vad gäller vänortsavtalet är vi mycket förvånade över svaret från finansborgarrådet, att en aktivering av avtalet kan bli aktuellt först när kriget är slut. Vi är av rakt motsatt uppfattning, avtalet togs fram i inledningen av kriget i syfte att visa solidaritet med Kiev, men också för att staden ska kunna förbereda hjälp till Kievs återuppbyggnad. Därför anser vi att avtalet bör aktiveras omedelbart.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 12 november 2025

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Johan Paccamonti (alla M), Jan Jönsson (L) och Jonas Naddebo (C) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande av Nike Örbrink (KD) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Dennis Wedin (M), Jan Jönsson (L), Jonas Naddebo (C) och Nike Örbrink (KD) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen framför motionärerna att Rysslands fruktansvärda invasionskrig av Ukraina har pågått i tre år, och att vi därför behöver hjälpas åt för att öka stödet till Ukraina.

Enligt lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter har Sveriges kommuner och regioner rätt att lämna internationellt bistånd i form av utrustning i begränsad omfattning förutsatt att utrustningen inte längre krävs i den egna verksamheten. Lagen möjliggör för även kommuner och regioner att i skälig omfattning använda medel för att transportera och ställa i ordning utrustningen så att den kan tas i bruk.

I motionen föreslås att:

1. Stockholms stad bör omedelbart aktivera det vänortsavtal som tagits fram mellan Stockholms stad och Kiev, det är solidaritetshandling, men innebär också att staden hjälper till med kompetens i samband med Kievs återuppbyggnad.
2. Stockholms stad bör inrätta en praxis för våra förvaltningar och bolag att regelbundet inventera, samla ihop och donera utrustning till återuppbyggandet av Ukraina.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden, Stockholms Stadshus AB, Beredskapslyftet, Blågula bilen, Nordic Ukraine Forum och Ryssland ut ur Ukraina.

Exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret avstår från att svara då dem bedömer att de inte berörs av motionens innehåll. Beredskapslyftet och Blågula bilen har inte inkommit med svar.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret.....	6
Arbetsmarknadsnämnden	8
Exploateringskontoret.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Fastighetsnämnden	8
Kulturnämnden	9
Socialnämnden.....	10
Stadsbyggnadskontoret.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Utbildningsnämnden.....	10

Stockholms Stadshus AB	11
Nordic Ukraine Forum	14
Ryssland ut ur Ukraina	15
Reservationer m.m.	16

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 10 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms stad stödjer idag Ukraina genom en rad insatser och engagemang.

Stöd för Ukraina

Stockholms stad har tydligt visat sitt stöd för Ukraina.

Stockholms stad har haft återkommande kontakt med Ukrainas ambassadör, ministerbesök samt besök från Kievs borgmästare för att främja relationer och visa stadens stöd.

Sedan morgonen då Rysslands inledde invasion av Ukraina, har flaggning vid Stadshuset och på andra platser i staden flertalet gånger uppmärksammat Ukraina och Ukrainas sak.

Staden har även bidragit med stöd till ukrainska manifestationer och uppmärksammande av Ukrainas självständighetsdag, genom att bland annat upplåta platser för sammankomster.

Fria Ukrainas Plats i Stockholm invigdes den 30 april 2022, en parkyta som döps om för att uppmärksamma Ukrainas självständighet.

Med syfte att påvisa omvärldens stöd, arrangerades en fotoutställning i Kiev, där Stockholms stad bidrog med foton.

Samverkan och utbyte

Staden samverkar med Ukrainska städer inom internationella organisationer och nätverk, där främst Covenant of Mayors och Eurocities är viktiga nätverk med flertalet ukrainska städer som medlemmar.

Stockholms stad medverkar och driver fyra projekt i samarbete med ukrainska partners, bland annat med stöd från Svenska Institutet. Projekten syftar till att stärka ukrainska städers närmande till EU, stötta integrationen av ukrainska hamnar i EU:s transportsystem, och Kulturhuset Stadsteatern driver ett projekt för att främja ukrainsk teater. Även Stockholm Vatten och Avfall medverkar i ett projekt kring stärkt avfallshantering.

Ett ömsesidigt utbyte om frågor som rör civilt försvar och beredskap sker i nära samarbete med Kiev stad.

Ett samarbete mellan Länsstyrelsen, Region Stockholm och Stockholms stad har även initierats tillsammans med Kievs region, inom prioriterade områden; vårdutbildning, sjukhusutbyte, samt vattenrelaterade frågor.

Stockholms stad genomför även insatser för barn och unga från Kiev stad, då det för fjärde året arrangeras ett tre veckor långt sommarkollo i stadens regi.

Mottagande av ukrainare i Stockholm

I mottagande av ukrainare i Stockholms stad erbjuds insatser för att för att stärka etablering i samhället och arbetsmarknaden. Staden erbjuder sfi (svenska för invandrare) och möjlighet att studera Svenska som andra språk på grundläggande- och gymnasial nivå. Ukrainare erbjuds även att ta del av kurs i samhällsorientering, föreningsaktiviteter, rekryteringsträffar, hälsoaktiviteter och kurser exempelvis i digital kompetens.

Stöd erbjuds via Welcome House och flertalet projekt drivits med extern finansiering för att utveckla stöd till ukrainare mellan 15 – 65 år.

Barn och unga

En särskilt viktig målgrupp är barn och unga som påverkas av kriget i Ukraina. Stockholms stad erbjuder ukrainska ungdomar som flytt kriget möjlighet till feriejobb.

Ett ukrainskt kulturcenter i Stockholm etablerades temporärt, med syfte att erbjuda en möjlighet att ta del av och utöva ukrainsk kultur, där barn och unga även kunnat ta del av kulturaktiviteter.

År 2022 antog en enhällig kommunstyrelse beslut om att ingå samverkansavtal med Kyiv:

Kommunstyrelsen uppdrar åt stadsdirektören att när tiden så är möjlig underteckna ett tidsbegränsat samarbetsavtal mellan Stockholm och Kyiv avseende medverkan i återuppbyggnaden av den ukrainska huvudstaden. (KS 2022/428)

Det stöd som många städer och länder nu visar behöver fortgå även efter kriget då de ukrainska städerna behöver byggas upp på nytt igen. Genom ett samverkansavtal vill Stockholms stad bidra med nödvändig kompetens för Kyivs återuppbyggnad exempelvis inom utbildning, stadsbyggnad, demokratiarbete, avlopp och vatten, IT, el med mera. Samarbetet ska pågå under bestämd tid och fokusera på återuppbyggnaden av Kyiv. Stadsledningskontoret har i uppdrag att nära följa situationen i Kyiv och i dialog med ledningen där skriva avtal när så är möjligt.

Staden har utrett möjligheter att möta de förfrågningar som inkommit från ukrainska städer gällande utrustning och material. Det har främst varit specifik förfrågan gällande behov av till exempel generatorer, reservdelar och brandbilar.

Staden har genom leasingavtal inte äganderätt till en stor del av de verktyg och utrustning som används inom stadens verksamheter, det finns därmed en begränsning av möjligheter att donera utrustning till återuppbyggnaden av Ukraina.

Därtill har staden genom inventering av materiel erbjudit Kyiv att ta emot vårdutrustning. Dock har det inte matchat deras behov, och därmed inte mottagits.

Den 16 juni beslutade Stockholms Stadshus AB att donera två befintliga UV-aggregat till Ukraina då dessa byts ut i samband med kapacitetshöjande projekt. Donationen sker genom Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) och EUs civilskyddsmekanism (ERCC – Emergency Response Coordination Center) och det finns en mottagande part som kan omhänderta denna typ av anläggning. (SSAB 2025/54, KS 2025/473)

För att säkerställa nytta och effektiv hantering av resurser bör Staden anta inställning till att avvara materiel och utrustning till Ukraina utefter kommunicerade behov från ukrainska städer.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 juni 2025 följande.

Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som yttrande över remissen.

Reservation av Johan Kling (C), Per Rosencrantz m.fl. (M) och Christina Tufvesson (L) , se Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 4 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsförvaltningen har inga synpunkter på förslaget.

Förvaltningen noterar att staden inte har några vänortsavtal sedan tidigare. Staden har en självklar gemenskap med andra huvudstäder. Avtal mellan förvaltningar och bolag och andra städer kan tecknas i enskilda fall. Ett exempel på det är Stadsteatern som har bidragit med hjälp till sin motsvarighet i Kiev, Ukraina.

Förvaltningen vill framhålla att all hjälp måste utgå ifrån mottagarens önskemål och behov.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 juni 2025 följande.

Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Henrik Virro m.fl. (M), Hansi Karppinen (L) och Frank Hojem (C), se Reservationer m.m.

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 14 april 2025 har i huvudsak följande lydelse.

En grundläggande utgångspunkt för stadens internationella engagemang är att staden inte bedriver egen utrikespolitik, eftersom detta är en nationell angelägenhet. Enligt Stockholms stads internationella strategi har staden inga utpekade vänorter och tecknar inte heller vänortsavtal.

Juridiskt är det möjligt för Stockholms stad, och således även för fastighetskontoret, att donera utrustning till Ukraina. Detta utifrån *lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter*, kap. 5 § 4. Mycket av fastighetskontorets eventuella doneringsbara tillgångar är dock ofta leasade och därmed omöjliga att skänka bort. De fastighetstekniska system som skulle kunna vara tillämpliga byts ofta ut först när de är uttjänta.

Två områden som potentiellt skulle kunna bli aktuella för donering är:

- Tillfälliga byggnationslösningar, såsom containerlösningar eller tältbyggnader, som går att montera ner och frakta vidare. Ofta återanvänds dessa inom staden, men dessa skulle i sådana fall istället kunna doneras.
- Handhållen utrustning, såsom verktyg som används av driften, men den återfinns dock i mycket begränsad omfattning och således kanske i för liten skala.

Vad gäller bistånd till andra länder finns stöd i *lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter*. Det mest relevanta kapitlet är kap. 5 och då i synnerhet § 4:

Kommuner och regioner får lämna bistånd i form av utrustning, rådgivning, utbildning eller på annat sätt till ett land som får svenskt statligt bistånd. Bistånd i form av ekonomiskt stöd får lämnas endast för att genomföra utbildning och rådgivning.

Biståndet får enligt huvudregeln alltså inte ges formen av direkt penningstöd, utan ekonomiskt stöd får endast lämnas för insatser som avser utbildning och rådgivning.

Skulle en praxis inrättas med enkla lösningar för att vid nyinköp kunna donera befintlig utrustning ser kontoret gärna över möjligheterna till detta. Samordning av detta skulle behöva ske centralt i staden.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 10 juni 2025 följande.

1. Kulturnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Reservation av Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Kristina Lutz m.fl. (M) och Jonas Naddebo (C), se Reservationer m.m.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 28 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Internationellt bistånd är främst en statlig angelägenhet. I lagen om utökade kommunala befogenheter finns dock vissa begränsade möjligheter för kommuner att ge internationellt bistånd. Stockholms stad får lämna internationellt bistånd i form av utrustning, rådgivning eller utbildning till ett land som får svenskt statligt bistånd, eller till en internationell hjälporganisation. Ekonomiskt bistånd får endast ges för att genomföra utbildningar och för att ge rådgivning.

Internationellt bistånd till länder som inte får svenskt statligt bistånd får endast ges i form av utrustning som staden inte längre behöver. Staden ska anmäla sitt internationella bistånd till Sida.

Motionärerna föreslår att staden omedelbart aktiverar ett vänortsavtal med Ukrainas huvudstad Kiev. Vänortssamarbeten brukar definieras som bilaterala, formaliserade och långsiktiga samarbeten mellan en kommun och en stad eller kommun i ett annat land. Kulturförvaltningen har inga invändningar mot att staden etablerar ett vänortssamarbete med Kiev.

Kulturförvaltningen ser positivt på att staden engagerar sig i internationellt bistånd i enlighet med de förutsättningar som ges i lagen om utökade kommunala befogenheter.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 augusti 2025 följande.

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Reservation av Andrea Hedin m.fl. (M), Jan Jönsson (L) och Kristin Jacobsson (C), se Reservationer m.m.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 4 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Mandatet för att fatta beslut om motionärernas förslag ligger på stadsövergripande nivå. Förutsatt att ett beslut tas om att aktivera vänortsavtalet samt införa en praxis för att donera utrustning kommer socialförvaltningen bidra, utifrån de förutsättningar förvaltningen har, i det fortsatta arbetet. Vid ett sådant beslut behöver formerna för arbetet förtydligas, exempelvis vad det är för typ av utrustning som är av relevans och hur och vem som ska transportera det som samlas ihop. Här vill socialförvaltningen betona säkerhetsfrågan för de personer som levererar utrustning till Ukraina.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 maj 2025 följande.

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen

Reservation av Jan Jönsson (L), Andréa Hedin m.fl. (M), Claes Nyberg (C), se Reservationer m.m.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 22 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen bedömer att ett vänortsavtal med Kiev skulle kunna möjliggöra värdefullt utbyte för elever och personal, i första hand efter att den väpnade konflikten har upphört.

Förvaltningen bedömer att det finns ett visst utrymme för att donera utrustning som inte längre behövs i den egna verksamheten till Ukraina. Möbler och annan utrustning som inte längre behövs delas i dag in i tre kategorier:

- Utrustning i gott skick
- Utrustning som är användbar efter renovering
- Utrustning som ska skrotas

Förvaltningen återanvänder möbler och utrustning som är i gott skick, eller som är användbara efter renovering, via Stockets återbruk. Återanvändningen sker för att minska verksamhetens klimatavtryck och för att spara pengar. Att donera sådan utrustning skulle leda till ett ökat klimatavtryck och behov av ökat investeringsutrymme för förvaltningen.

Utrustning som ska skrotas kan utan negativa konsekvenser doneras till Ukraina. Det kan handla om utrustning som i Ukraina skulle vara möjligt att renovera även om det i Sverige inte skulle vara ekonomiskt försvarbart, eller om utrustning som är i gott skick men av andra skäl inte längre kan användas i stadens skolor. Ett aktuellt exempel på det senare är matbord som inte har ljuddämpande bordsskivor, men i övrigt är i gott skick. En viktig fråga är dock finansieringen av transporter till Ukraina. Det vore olyckligt om skolpengen skulle belastas med den typen av kostnader.

Det är angeläget att staden koordinerar förvaltningars och bolags insatser enligt förslaget, det vill säga insamling, lagerhållning och transport, för att de ska bli så effektiva som möjligt. Ett alternativ är att ge Stockets återbruk det uppdraget och nödvändiga resurser för ett genomförande.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 15 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen anser att det är angeläget att staden gör vad den kan för att bidra till Ukrainas motståndskraft och i förlängningen dess återuppbyggnad. Bolagskoncernen är redan idag involverad på olika sätt för att bistå Ukraina, och kommer fortsätta verka för att hjälpa landet med det som koncernen kan och får bidra med.

Koncernledningen vill samtidigt belysa de juridiska utmaningar som till exempel Stockholm Vatten och Avfall lyfter i sitt remissvar, samt att det nödvändigtvis inte behöver vara just vänortsavtal som är den bästa lösningen för att skapa det mest effektiva stödet till Ukraina. Koncernledningen anser att den pågående dialogen inom staden, i samverkan med Region Stockholm och nationella myndigheter bör vara vägledande för stadens agerande i frågan. Föreliggande att det finns ett tydligt och kommunicerat behov från Ukraina avseende det som staden ämnar bidra med.

För kompletterande synpunkter hänvisar koncernledningen till dotterbolagens svar i sin helhet.

Underremiss

Stockholms Hamnar AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse

Bolaget delar motionärernas uppfattning om att det är angeläget att visa konkret stöd till Ukraina och att staden, inom ramen för sina befogenheter, kan bidra till landets kommande återuppbyggnad.

Sedan hösten 2024 arbetar Bolaget med projektet ”IntegraPorts”, som syftar till att stärka kapaciteten hos ukrainska hamnar i syfte att dessa på sikt integreras i det europeiska transportsystemet. Projektet finansieras av Svenska institutet genom det nationella ”SI Ukraine Cooperation Programme” och genomförs i samarbete med en ukrainsk advokatfirma i Odessa samt Baltic Ports Organization. Bolaget bidrar i projektet bland annat med kompetens och erfarenhet inom hamnförvaltning, hållbarhet och logistik. Inom ramen för projektet genomförs bland annat en behovsinventering hos ukrainska hamnar, stöd i att söka EU-finansiering samt ett kunskaps- och erfarenhetsutbyte.

Projektet har som syfte att stödja återuppbyggnaden av Ukrainas hamnsektor, vilket är avgörande för framtida återhämtning och handel. Projektet är ett konkret exempel på hur ett svenskt kommunalt bolag kan bidra till återuppbyggnaden av Ukraina inom ramen för sin rådighet och sitt kompetensområde.

Mot denna bakgrund ser Bolaget Hamnar positivt på initiativ som stärker samverkan mellan Stockholm och Ukraina

Stockholm Parkering AB remissvar har i huvudsak följande lydelse

Bolaget ser positivt på motionens förslag och instämmer i att det är viktigt att Stockholms stad på olika sätt visar sitt stöd för Ukraina.

Stockholm Vatten och Avfall AB remissvar har i huvudsak följande lydelse

Stockholm Vatten och Avfall ställer sig positiv till att ge sitt stöd i återuppbyggnaden

av Ukraina i enlighet med motionen. Bolaget har redan ett pågående arbete som ligger i linje med förslaget där kunskapsöverföring och etablerade strukturer för donation finns.

Bolaget deltar bland annat i projektet Waste Management for Ukraine (WM4U). Projektet finansieras av SIDA och administreras av Salar International (SKR) tillsammans med Avfall Sverige. Syftet är att långsiktigt stödja utvecklingen av avfallshanteringen i regionen Vinnytsia, sydväst om Kiev, som en del i Ukrainas förberedelser för EU-medlemskap.

Bolaget ingår som lead partner i ett kluster av kommunala avfallsbolag inom Stockholmsregionen. Projektet pågår till 2027 och omfattar bl.a.:

- Kunskapsöverföring och kapacitetsuppbyggnad
- Stöd i framtagande av lokala avfallsplaner
- Underlag för investeringar i pilotprojekt med finansiering från NEFCO (the Nordic Green Bank)

Inom projektet har Avfall Sverige även inrättat en donationskoordinator och ett clearinghouse för att hantera donationer av avfallsutrustning. Syftet är att säkerställa funktion, relevans och mottagarförmåga. Avfall Sverige samordnar även logistiken kring transport av utrustning.

Donation av utrustning från bolaget inom ramen för avfallsverksamheten kan primärt kanaliseras genom denna etablerade struktur.

Bolaget har även ett pågående ärende till Kommunfullmäktige rörande donation av UV-aggregat från Lovö vattenverk till Ukraina, där processen sker via Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) och därefter vidare inom EU:s donationssystem - förutsatt att Kommunfullmäktige godkänner och att mottagare i Ukraina kan ta emot utrustningen.

Det finns idag praktiska möjligheter för Stockholm Vatten och Avfall att donera äldre utrustning som annars auktioneras bort via auktionsföretaget Klaravik. Den typen av utrustning är ofta avskriven men fortfarande användbar. Möjligheten att använda redan befintliga kanaler för donationer bör utredas.

Det är dock viktigt att notera att bolaget inte driver frågan om utrustningsdonationer generellt, utan att sådana initiativ hanteras från fall till fall. Bolaget ser att det krävs samordning inom staden för att detta ska bli ett mer systematiskt arbete och förslagsvis kunna ske med gemensamma medel i staden.

Enligt 4 kap 4 § lagen om vissa kommunala befogenheter får kommuner och regioner lämna bistånd i form av utrustning, rådgivning, utbildning eller på annat sätt till ett land som får svenskt statligt bistånd. Det skulle alltså rymmas inom den kommunala kompetensen att skänka uttjänt utrustning till Ukraina i det här fallet. En donation av sådan utrustning är dock av en sådan principiell karaktär att den enligt

bolagsordningen ska underställas kommunfullmäktige. Bolaget kan därför inte ensamt fatta beslut om donation av äldre utrustning till Ukraina.

En annan juridisk aspekt är att bolagets verksamhet finansieras med va- respektive avfallsavgifter. Enligt lagen om allmänna vattentjänster respektive miljöbalken gäller självkostnadsprincipen för uttag av dessa avgifter. Det bör därför utredas om det är förenligt med gällande lagstiftning att nyttja va- respektive avfallsavgifter för att bekosta donationer, inklusive kostnader för transport, hantering eller annan logistik.

I och med att bolaget under våren 2025 redan förordat att beslut om en donation av UV-aggregat till Ukraina ska hemställas Kommunfullmäktige, kan bolaget inte kategoriskt avfärda möjligheten, men frågan om laglighet och lämplighet bör hanteras och bedömas från fall till fall. Ett eventuellt generellt upplägg bör därför föregås av juridisk prövning och eventuellt vägledande beslut från ägaren. I övrigt har bolaget inga synpunkter.

Nordic Ukraine Forum

Nordic Ukraine Forums yttrande daterat den 14 juli 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Nordic Ukraine Forum tillstyrker båda förslag i motionen, med några kommentarer.

Skäl

Vi tillstyrker förslag 1 i motionen att Stockholms stad omedelbart bör aktivera det vänortsavtal som tagits fram mellan Stockholm och Kyjiv. Ett fördjupat samarbete mellan Sveriges och Ukrainas huvudstäder är av stor betydelse – både som en stark symbol för Sveriges stöd under det fullskaliga kriget, och som en konkret möjlighet att dela Stockholms stads värdefulla erfarenheter inom hållbar samhällsplanering och stadsbyggnad. Detta kan inte bara bidra till Kyjivs fortsatta utveckling utan även skapa en modell för andra ukrainska städer att dra lärdom av.

Kyjiv är en stor stad med många aktörer och hög komplexitet. Ett centralt inslag i förberedelserna för ett framtida ukrainskt EU-medlemskap är att främja transparens och ansvarsskyldighet. För att vänortssamarbetet mellan Stockholm och Kyjiv ska bli långsiktigt hållbart och förankrat i verkliga behov, är det avgörande att det ukrainska civilsamhället ges en aktiv roll i processen. Genom att involvera lokala organisationer kan man säkerställa transparens och delaktighet. I Kyjiv finns flera framstående civilsamhällesaktörer som bidrar till stadens hållbara utveckling, till exempel organisationer inom nätverket ”Марш за Київ” (”March för Kyjiv”). På nationell nivå finns initiativ som Build Ukraine Back Better, en samarbetsplattform som förenar civilsamhällesorganisationer och analytiska centra från Ukraina och hela Europa..

Vi tillstyrker förslag 2 i motionen om att Stockholms stad bör inrätta en praxis för att regelbundet inventera, samla in och donera utrustning till återuppbyggnaden av Ukraina. På många platser i landet orsakar rysslands krigföring inklusive missil- och

drönerattacker omfattande förstörelse. En sådan insats från Stockholms stad kan göra verklig skillnad, särskilt om den sker samordnat och långsiktigt. Region Stockholms erfarenheter av liknande insatser är värdefulla att bygga vidare på. I Stockholm finns dessutom flera engagerade volontärorganisationer med god kännedom om situationen i Ukraina – deras kompetens bör tas tillvara i arbetet.

Stockholms stad kan också koordinera stöd- och återuppbyggnadsinsatser med initiativet European Alliance of Cities and Regions for the Reconstruction of Ukraine, där flera europeiska kommuner, samt SKR:s SALAR International, ingår som associate partners.

Som en del i att visa respekt för Ukrainas suveränitet och identitet uppmanar vi Stockholms stad att framgent i sina officiella dokument och kommunikation använda det ukrainska namnet Kyjiv (eller den internationellt vedertagna formen Kyiv), istället för Kiev som följer det ryska uttalet av stadens namn

Ryssland ut ur Ukraina

Ryssland ut ur Ukrainas yttrande daterat den 18 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Vi ställer oss positiva till båda dessa förslag. Och i tillägg vill vi framföra betydelsen av att vänortsavtalet fylls med handling och inte bara blir en välmenande pappersprodukt. Vi vill också påpeka att Stockholms stad bör informera medborgarna om detta, och om allt annat som staden gör i stöd för Ukraina. Information till medborgarna är en viktig del i det långsiktiga stödet.

Vi vill även understryka vikten av att staden säkerställer att inga framtida upphandlingar görs som innehåller varor eller tjänster från Ryssland. Detta bör vara en självklar konsekvens av ett vänortsavtal, dvs att man i och med vänskapen åtar sig att inte stödja ockupanten ekonomiskt.

Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsnämnden

Reservation av Johan Kling (C), Per Rosencrantz m.fl (M) och Christina Tufvesson (L)

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut
2. Att bifalla motionen
3. Att i övrigt anföra följande

Vi tackar för förvaltningens svar på vår motion. Det är en viktig poäng att all hjälp måste utgå ifrån mottagarens önskemål och behov. Ukraina har ett ständigt behov av återuppbyggnad, även i mindre krigsdrabbade delar av landet och där uppfattar vi att Stockholm kan göra mer nytta redan idag. Stödet bör sättas igång omedelbart.

Fastighetsnämnden

Reservation av Henrik Virro m.fl. (M), Hansi Karppinen (L) och Frank Hojem (C)

föreslår att nämnden beslutar att tillstyrka motionen samt att därutöver anföra följande:

Europa och Sverige befinner sig i det allvarligaste säkerhetspolitiska läget sedan 1945. Ryssland har visat sig vara villigt att ta stora politiska och militära risker samt har visat prov både på brutalitet och uthållighet. Nu mer än någonsin behöver vi hjälpas åt för att öka stödet till Ukraina.

Stockholms stad bör därför omedelbart aktivera det vänortsavtal som tagits fram mellan Stockholms stad och Kiev, det är solidaritetshandling, men innebär också att staden hjälper till med kompetens i samband med Kievs återuppbyggnad. Staden bör även inrätta en praxis för våra förvaltningar och bolag att regelbundet inventera, samla ihop och donera utrustning till återuppbyggandet av Ukraina.

Kulturnämnden

Reservation av Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Kristina Lutz m.fl. (M) och Jonas Naddebo (C)

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut
2. Att tillstyrka motionen
3. Att vidare anföra följande

Vi gläds åt förvaltningens positiva reaktion på vår motion och ser fram emot att majoriteten röstar för den i kommunstyrelsen och sedermera fullmäktige.

Socialnämnden

Reservation av Andrea Hedin m.fl. (M), Jan Jönsson (L) och Kristin Jacobsson (C)

1. att tillstyrka motionen, samt
2. att därutöver anföras.

Det är med en viss förvåning man noterar att Stockholms stad, under det rödgröna styret, tycks hantera vänortsavtalet med Kiev på ett sätt som lämnar en del att önska i fråga om aktivt engagemang. Avtalet, som ingicks 2022 som en manifestation av solidaritet mitt i Ukrainas pågående kamp mot aggression, borde rimligen inspirera till konkreta åtgärder snarare än vad som framstår som en mer avvaktande hållning. Man kan undra om det rådande styret fullt ut inser betydelsen av att hedra sådana förbindelser, särskilt när exempelvis Kievs invånare dagligen konfronteras med konsekvenserna av invasionen.

Initiativen från Stockholms sida har varit sparsamma sedan maktskiftet till det rödgröna styret 2022. Det är beklagligt att ett avtal av denna dignitet inte tycks prioriteras högre, då det inte bara handlar om formella åtaganden utan om verklig ömsesidighet och ledarskap i en tid av global osäkerhet. Därför behövs denna motion som en påminnelse kring Stockholms åtaganden och löften. Det är dags att agera.

Utbildningsnämnden

Reservation av Jan Jönsson (L), Andréa Hedin m.fl. (M) och Claes Nyberg (C)

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut.
2. Att bifalla motionen.
3. Att i övrigt anföras följande.

Vi tackar för förvaltningens goda respons på vår motion. Vi vidhåller dock fortsatt vår inställning i motionen att stödet bör sättas igång omedelbart. Förvaltningen skriver att det bör göras efter att den väpnade konflikten är över. Men då uppstår frågan om hur något sådant ska definieras. Det är viktigt att kriget avslutas på ett sådant sätt att Ryssland inte kan återta sina anspråk på att attackera Ukraina. Ukraina har ett ständigt behov av återuppbyggnad, även i mindre krigsdrabbade delar av landet och där kan Stockholm göra mer nytta redan idag.